

משק הבקר והחלב

מארס 1974

131

אדר תשל"ד

יוצא לאור על-ידי התאחדות מגדלי בקר בישראל, תל-אביב, רחוב ארלוזורוב 25, טלפון 243034

על הפרק

מהנעשה בהתאחדות

מחיר החלב

בשבועות האחרונים היתה זו הבעיה המרכזית, שמזכירות ההתאחדות עסקה בה. היא חייבה מגעים ודיונים עם המרכז החקלאי, עם התנועות בהתיישבות, ומו"מ עם גופים ממשלתיים שונים. ביררנו שורה ארוכה של פרטים בהקשר להוצאות ייצור חלב, ובשיתוף עם המדור הכלכלי של המרכז החקלאי נפגשנו עם אנשי המכון לחקר רווחיות המשק החקלאי, שהחומר הנאסף והמעובד על ידו משמש בסיס לתחשיבי הוצאות הייצור. הבעיה המרכזית, שבעטיה נגרמת ירידה ברווחיות ענף הרפת, היא — שכר עבודה נמוך וחישוב נמוך מדי להוצאות הון בתחשיב של החלב. על תיקונם של סעיפים אלה בהוצאות אנחנו נאבקים. גם בקביעת פיצויים עבור התייקרות המזון המרוכז אנחנו נתקלים בדברים, שהם ממש אבסורדיים: חישוב התצרוכת במו"מ לייצור ליטר חלב + גידול לתחלופה עודנו על בסיס של 520 גר', כשאפילו לפי חישובי אנשי המקצוע במשרד החקלאות עצמו, הכמות הריאלית היא — 680 גר', לפחות. ההפרש הזה בלבד מתבטא ב-1.5 אג', לפחות, לליטר חלב. יש עוד שורה ארוכה של תשומות, שבעבר התייחסו אליהן כאל „שונות" בלתי חשובות, היום — הדברים האלה הם בעלי משקל כבד, בגין עליית מחיריהם העצומה (תחליפי חלב, חומרי חיטוי וניקוי, חלקי חילוף למכונות חליבה, שירותי חוץ שונים), שלא לדבר עוד על סעיפים, כגון: עזרה ווטרינארית והזרעה מלאכותית, שאלו בלבד עולים לנו כ-100 ל"י לפרה בשנה. דרישתנו הנמרצת היא לחשבון אמת, ולא נקבל הסיכומים שמוצעים לנו לקראת 1.4.74. אם לא יתוקנו באופן יסודי הסעיפים המנויים לעיל, יוסיף מצבו הירוד של הענף לרדת עוד.

שיווק מאורגן של בקר

בימים האחרונים התקיימה התייעצות במרכז החקלאי, בהשתתפות מספר חברים מהמרכז, „תנובה", „מרבק", „צפונית", א.מ.ב.ל., מועצת הבשר וההתאחדות — בקשר לפחיתה המתמדת בשיווק מאורגן של בקר לשחיטה. היום משווקים דרך המוסדות המאורגנים (המכרזים של המועצה ושני הקואופרטיבים) קצת יותר מ-50% מכלל הבקר הנשחט בבתי המטבחים, לעומת כ-80% לפני שנתיים, ויש מגמה די ברורה להמשך הירידה. בעבר, כשהיתה קיימת השלמת מחיר ע"י הממ"ש שלה, שיווקו מרבית החקלאים דרך צינורות השיווק המאורגן. היום — כשהבקר נמכר במחירים, שאינם זוכים עוד לתמיכה, מוצאים חקלאים רבים דרכים אחרות לשיווק בקרם, תוך חשבון קצר ראות וניצול גורם ההתחרות בקיומם של המוסדות המאורגנים. כל מיני הצעות, אשר הועלו ואף נוסו בעבר, לא שינו את המצב.

בהתייעצות הוחלט, שמשקים וכפרים, שאינם משווקים דרך המכרזים או הקואופרטיבים, לא יוכלו לשווק באמצעותם גם בעתיד, במשך תקופה ממושכת (לפחות שנה). היחס ייקבע לפי המצב בעבר, ולא ישעו להבטחות והתחייבויות לקראת העתיד. „תנובה” והקואופרטיבים יעבירו לוועדות משק של התנועות את רשימת המשקים, שאינם משווקים בקר דרכם, והשאלה בכללה תובא לדיון והחלטות ברורות במליאת המרכז החקלאי. כל המשתתפים התנגדו להטלת צווים ממשלתיים בבעיה זו.

מפעל העגלות

חרף החוזים החתומים בינינו והסוכנות, המחייבים אותה לרכוש את העגלות ההרות, שגידלו במשקים עבורה, אינה מקיימת המחלקה להתיישבות את חובתה האלמנטרית של קיום וכיבוד החוזה. מספר ניכר של משקים, בעיקר בהתיישבות משפחתית הצעירה, תכננו והתארגנו לקראת גידול עגלות, לפי חוזים עם הסוכנות, והיום הם במצב של חוסר יכולת לשווק את העגלות במחיר סביר. מן הראוי להזכיר כאן, שהמחלקה להתיישבות הביאה ארצה יותר מ-2000 עגלות מקנדה, נוסף למשלוח של כמה מאות מבכירות מגרמניה. אנחנו, כצד בחוזים וכנציגי הבוקרים נעמוד בתוקף על מילוי ההתחייבות של הסוכנות.

ייצוא

בינואר ייצאו שני משלוחים של מבכירות לחו"ל: 180 ראש ליוגוסלביה, דרך הים, ועוד 130 ראש לאירן, דרך האויר. המשלוחים הגיעו ליעדם במצב מצוין, ויש כבר בידני הזמנות נוספות. בחודש מארס נשלח שוב 150 ראש ליוגוסלבים ו-130 ראש לאירן. התמורה לחקלאי נקבעה ל-3500 ל"י עבור מבכירה ב-6 חודשי הריון.

שלחנו 5000 מנות זירמה מפרים צעירים לפולין. המשלוח בוצע ע"י שתי האגודות להזרעה ובעזרתה הפעילה של המחלקה לשיתוף פעולה בינלאומי במשרד החקלאות. הוא נשלח לכתובת של F.A.O. (אירגון המזון והחקלאות של א"ס), אשר מבצע בפולין, במשקים ממשלתיים גדולים, ניסוי השוואתי בין טיפוס הגזע שחור-לבן מארצות שונות (הולנד, אנגליה, ארה"ב, קנדה, גרמניה, דנמרק, שבדיה וישראל). הניסוי מתבצע בפיקוח בינלאומי, ואנו תקוה, שרמתו של הבקר שלנו תתבלט גם בניסוי זה. במועד מאוחר יותר נשלח עוד 4000 מנות זירמה למטרה זו.

מחקר 1974/75

מכינים הצעות מחקר, שיביאון לדיון בהנהלת הענף. הצוות המכין נפגש עם חוקרים ואנשי מקצוע בשטחים השונים של עבודתנו, והחליף איתם דעות על שבוצע עד כה ועל כיווני מחקר בשנה הקרובה. הנהלת קרן המחקר התכנסה וקבעה את חלקנו בסכומים הדרושים השנה למימון המחקרים. טרם קיבלנו הודעה ממשרד החקלאות על חלקו הוא במימון המחקר. אנו תקוה, שהשנה תאושר תוכנית המחקר בזמן ותתבצע לטובת הענף, לפי צרכיו המעשיים של הבוקר. הערכתנו היא, שהשנה דרושים יותר ממיליון לירות למימון המחקרים החיוניים. יש להצטער על כך, שמכוני התערובת האזוריים מקיימים עד היום מחקרים נפרדים, ומונעים על ידי כך ייעול ואיחוד מוחלט של הקרן.

שלמה דורי